

DE KWESTIE



„Politici schetsen geen idealen meer. Zingeving is vervangen door het op hoge toon de maat nemen van anderen”, beschouwt Van Soelen.
FOTO ANP/HH

OPINIE Albert Jan van Soelen

Wegkijken bij gevolgen eigen keuzes is mode

Het debat rondom Provinciale Statenverkiezingen is nauwelijks over regionale keuzes gegaan. Kennelijk willen politici graag tweejaarlijkse verkiezingen met een landelijke impact. Maar waarom passen zij dan ons parlementaire stelsel daarop niet aan, bijvoorbeeld door de Eerste Kamer rechtstreeks te laten kiezen en deze het recht te geven om voorstellen te wijzigen die de Tweede Kamer zijn gepasseerd?

Keuzes

Dit niet willen aanvaarden van consequenties van eigen keuzes loopt als een rode draad door ons publieke bestel. Zo is de winning van aardgas in Groningen een keuze geweest. De schade aan huis en haard waarover de enquêtecommissie recent rapporteerde is daarvan het gevolg. Hoe simpel is het dan, zou je zeggen, om die schade snel en royaal te compenseren en wel *voordat* daar een hoeveelheid emotioneel leed uit volgt die nagenoeg niet is te herstellen? Politici zouden eens moeten stoppen om daar schande van te spreken. Zij laten zelf immers keer op keer de kans voorbij gaan om in hun rol van medewetgever simpele kaders vast te stellen aan de hand waarvan uitvoerders het overgrote

De oorzaak van een probleem buiten jezelf zoeken, gevolgen van je eigen keuze bij de ander leggen; het kenschetst het publieke debat anno 2023, analyseert Albert Jan van Soelen. „In deze maatschappelijke onrust mogen we wat vaker in de spiegel kijken. Zowel politici als burgers.”

deel van dit soort schades eenvoudig zouden kunnen afwikkelen. Iedere uitgegeven euro hoeft dan bovendien niet eerst voor ongeveer 75% te worden weggepoeld aan kosten voor juridisch en technisch geneuzel.

De maat nemen

De actuele maatschappelijke onrust is voor een groot deel het gevolg van het angstwekkende gebrek aan belangstelling in Den Haag voor de uitvoerbaarheid van beleid en het schrijnende gebrek aan slagkracht van zo ongeveer onze volledige ambtelijke organisatie. Daar komt nog bij, dat politici geen idealen meer schetsen. Zingeving is vervangen door het op hoge toon de maat nemen van anderen. Zolang de overgrote meerderheid in de politieke arena zich niet wil realiseren dat 'gewone' burgers van hen verwachten dat

problemen worden opgelost in plaats van opgeblazen en doorgeschoven, zal de onvrede en onrust alleen maar groter worden.

Tegelijkertijd hebben ook steeds meer burgers de neiging om de oorzaak van een probleem vooral buiten zichzelf te zoeken. Daarmee is er ook voor hen dus een 'lesson to learn'. Extinction Rebellion bezet snelwegen om van onze overheid en de fossiele industrie te vragen eindelijk eens 'adequaat' te reageren op de klimaatcrisis. Hoe sympathiek zo'n oproep misschien ook mag zijn bedoeld: de schuld voor het klimaatprobleem wordt daarmee wél buiten onszelf gelegd.

Wijzen naar anderen

Het zou constructiever zijn als dit soort initiatieven er op waren gericht om medeburgers *persoonlijk* de consequenties te laten aanvaarden van dat wat zij me-

nen dat nodig is. Bijvoorbeeld door zelf geen fossiele brandstoffen meer te gebruiken. Niet alleen via schijnoplossingen zoals het vervangen een gasketel door een warmtepomp, want wereldwijd wordt nog steeds ruim meer dan de helft van de stroom opgewekt via fossiele verbranding.

Op de korte termijn ligt de echte stap vooruit in de bereidheid om het eigen stroomverbruik te beperken tot die momenten waarop er niet-fossiel kan worden opgewekt. Het wijzen naar anderen doet voorname-lijk de indruk ontstaan dat men nu net *daar-toe* niet bereid is.

Mr. Albert Jan van Soelen is advocaat en schrijver van het burgermanifest *hoedanwel?*

